

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ROK 2015

Ústav prevence a léčby závislostí
A Kluby Brno z.ú.

Poslání organizace.

Jsme organizace poskytující odbornou pomoc a podporu osobám v nepříznivé životní a sociální situaci. Naší cílovou skupinou jsou lidé závislí na alkoholu, hazardním hráčství a lécích. Pomoc poskytujeme také jejich rodinám a blízkým. Druhou cílovou skupinu tvoří lidé dlouhodobě nezaměstnaní, případně uchazeči o zaměstnání znevýhodnění na trhu práce. Naše klienty respektujeme, nikdy je však nehodnotíme a nesoudíme. Věříme, že pokud má člověk vůli, může dokázat velké věci, mezi které zbavení se závislosti rozhodně patří. Naším klientům poskytujeme zdarma informace, sociální a pracovní poradenství, odborné terapeutické programy a v neposlední řadě také následnou péči.

Dlouhodobým cílem společnosti A Kluby ČR je neustálé zkvalitňování poskytovaných služeb, odborná pomoc lidem, kteří naše služby využívají a potřebují a také rozšiřování kapacit pro obsluhu stále většího množství klientů. Společnost provozuje služby odborné a sociální poradny, kontaktního centra, následné péče a centra podpory zaměstnanosti. Každá ze služeb má stanoveny dílčí cíle, jejichž naplňování vede ke zlepšování servisu klientům.

Ambulantní léčba a poradenství

Sociální a adiktologické služby pro uživatele alkoholu, patologické hráče a jejich blízké. Ambulantní léčba nabízí lidem, kteří rizikově užívají alkohol nebo návykové léky i hazardním hráčům komplexní a specializované ambulantní služby směřující ke zvládnutí specifických obtíží spojených s nadměrnou konzumací legálních drog a hraním hazardních her. Spektrum služeb zahrnuje psychoterapii a sociální poradenství, externě zajišťujeme i spolupráci s psychiatrem, společně s dalšími službami (volnočasové aktivity). Základním smyslem činnosti je motivovat a provázet klienta při změnách v dosavadním životním stylu. Služby jsou poskytovány v Brně. Cílová skupina - lidem, kteří pociťují, že mají problém s konzumací alkoholu, nebo s hazardním hráčstvím, případně s konzumací jiných návykových látek (včetně léků), - lidem, s rozvinutou závislostí na alkoholu nebo na hraní hazardních her, - lidem s problémy způsobenými pitím alkoholu, hazardním hráčstvím, případně jinými návykovými látkami, - příbuzným a blízkým ohroženým alkoholismem, problematickým pitím a hazardním hráčstvím, případně jinými návykovými látkami, - osobám ohroženým závislostí nebo závislým na hazardním hráčství - osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služby poskytujeme osobám, které: - neprošly žádným typem léčby, - prošly léčbou závislostí a chtějí pokračovat v léčbě, či léčbu obnovit, 8 - prošly jiným typem léčby než je oddělení závislostí, jsou závislí na alkoholu, nebo

hazardních hrách. Kritéria pro vstup do služby - věk minimálně 18 let, - záměr abstinovat (min. po dobu léčby), - stupeň motivace k abstinenci léčbě není rozhodující, - možné somatické a psychické komplikace s výjimkou stavů, které by bezprostředně vyžadovaly ústavní/rezidenční péči nebo emergentní intervenci.

Následná péče

Služba Následné péče je zaměřena na ambulantní doléčování závislosti na alkoholu, návykových lécích a hazardních hrách. Podmínkou vstupu do služby je minimálně tříměsíční rezidenční, případně ambulantní léčba nebo abstinence vlastními silami.

Význam doléčování.

Doléčování je neodmyslitelnou součástí komplexní léčby závislosti, a to převážně z hlediska prevence relapsu, posílení motivace a udržení trvalé abstinence. Zejména přechod z pobytové formy léčby do přirozeného prostředí je pro člověka často rizikový. Psychiatrické nemocnice mohou poskytovat pocit chráněného prostředí a bezpečí, návrat do běžného života může proto představovat zvýšené nároky na vlastní schopnosti zvládat obtížné životní situace. Cílová skupina Služba Následné péče je nabízena lidem, kteří absolvovali ambulantní nebo ústavní léčbu závislosti na alkoholu, návykových lécích nebo patologickém hráčství, případně kteří abstinují vlastními silami po dobu minimálně 3 měsíců. Cíle doléčování Cílem služby je kromě upevňování motivace k abstinenci a udržení samotné abstinence také psychická stabilizace, posílení vnitřních i vnějších zdrojů, zlepšování schopnosti zvládat obtížné nebo rizikové situace vlastními silami. Dále podpora při dosahování a následné udržení změn v životě vedoucí k abstinenci a prevenci relapsu. Směřujeme k začleňování uživatelů služby do sociálního prostředí, snižování

jejich sociální izolace, navázání kontaktu s rodinou a v neposlední řadě poskytujeme poradenství členům rodiny, blízkým i partnerům. Věříme, že je významné pečovat 12 nejen o své fyzické zdraví, ale i o duševní zdraví a pohodu, společenskou sféru života a spirituální úroveň. Nabízíme také sociální poradenství, a to v oblasti bydlení, dluhů i profesního působení. Ambulantní Následná péče prošla v roce 2014 dvěma inspekce Standardů kvality v sociálních službách. Průběh doléčování Hlavním nástrojem doléčování je terapeutická práce (individuální a skupinová), doplňovaná dle potřeby sociálním poradenstvím. Nabízíme krátkodobou až střednědobou individuální terapii, zpočátku v intenzitě jednou týdně, po čase dle potřeby (běžně jednou za 2 týdny) v rozsahu 60 minut. Společně uzavíráme dohodu o spolupráci na 6-14 měsíců s možností prodloužení. Proces doléčování je rozdělen na 3 fáze. Úvodní část se nazývá před doléčovací a trvá asi 2 týdny. V této době je společně podepisována dohoda, probíhá seznámení s právy a povinnostmi. Terapeut uživatele seznamuje s tzv. terapeutickým menu (nabídka, co je možné v terapii využít) a společně sestavují ústní terapeutický kontrakt. Další částí doléčovacího procesu je Motivační fáze v délce zhruba 3 měsíců. Navazuje na ni stabilizační fáze, trvající okolo dalších 6 -ti měsíců. Hlavní náplní je individuální terapie, uživatel může simultánně využít i terapii skupinovou, která probíhá v uzavřené skupině v intenzitě jednou za 2 týdny v délce 90 minut. Poslední částí je adaptační fáze, jejíž délka je často individuální dle potřeby, v průměru však trvá 5 měsíců. Jedná se o uzavírání a

dokončování terapeutického procesu, hlavní náplní je příprava na ukončení spolupráce, evaluace spolupráce, případně zdůraznění vlastních zdrojů a kompetencí uživatele. Je možné využívat také párovou a rodinnou terapii. 13

Skupinová forma práce V průběhu roku 2014 probíhala jedna dlouhodobá doléčovací skupina s maximální kapacitou 12 osob. Skupina zaměřená na doléčování závislosti na alkoholu a lécích začala v květnu 2013 a po dohodě se členy skupiny skončila na konci roku 2014. Trvala tedy více než 1,5 roku. Skupina byla zaměřená na řešení aktuálních i dlouhodobých problémů, na rozvoj sebejistoty a schopností zvládat každodenní povinnosti vlastními silami. Cílem skupiny byla podpora v udržení změny nastolené léčbou a zvládnutí přechodu do nechráněného prostředí v případě předchozí hospitalizace. Skupiny jsou koncipovány jako uzavřené (od 4. setkání), což umožňuje vytvořit důvěrné a bezpečné prostředí. Členové skupin se tak mohou dlouhodobě věnovat práci na svých osobních tématech a zvyšovat porozumění sama sobě.

Prevence osob ohrozených závislostí (po léčbě).

Cílem je nabídnout bezpečný prostor pro začátek změny životního stylu v abstinenci, který by měl pomoci v sociální integraci a návratu na trh práce. Program služby, který všichni ubytovaní klienti absolvují, se zaměřuje na psychoterapeutickou a psychologickou podporu v doléčování, rozvoj sociálních dovedností, aktivní plánování a realizaci volného času, integraci na trh práce prostřednictvím poskytnutí sociálního a kariérového poradenství, pomoc při

řešení finanční situace klienta prostřednictvím právního a dluhového poradenství. Délka pobytu je omezena na 6 měsíců s možností prodloužení, max. na jeden rok.

Ubytování v bytech, které máme pronajaty od města Brna (zatím dva třípokojové byty pro 12 osob, podle potřeby je možné pronajmout další dva byty), je určeno lidem závislým na alkoholu, hazardním hraní nebo lécích, kteří ukončili ústavní nebo ambulantní léčbu závislosti, abstinují, a současně se rozhodli učinit podstatné kroky vedoucí ke změně životního stylu. Sociální bydlení zahrnuje zajištění přechodného sociálního bydlení a komplexní sociálně-terapeutický program. Je součástí sociálně terapeutického programu po absolvování léčby, absolvovat program doléčování je tudíž nezbytnou (imanentní) podmínkou pro klienty CHB.

Smyslem ubytování v tomto bytě je vytvoření bezpečného zázemí k překonání náročného období při nastartování změny životního stylu a návratu do běžného života.

Sociální bydlení nenahrazuje terapeutickou komunitu. Nejvíce se blíží k formě chráněného bydlení s terapeutickou a sociální podporou prostřednictvím služby. Ochrana a bezpečí tohoto prostoru je zajišťována prostřednictvím kontroly abstinence. Ubytování v sociálních bytech se řídí Domovním řádem, který vychází z metodiky sociálního bydlení.

Cílová skupina

- lidé po léčbě závislosti na alkoholu, hazardním hraní nebo léčích, kteří abstinují a po ukončení léčby se nemohou nebo nechtějí vrátit do svého původního bydliště
- lidé, kteří ztratili nebo nemají původní bydliště
- lidé s kumulovanými problémy, ale schopností je samostatně řešit
- lidé motivovaní pro abstinenci a změnu životního stylu
- lidé schopní samostatného bydlení
- lidé starší 18 roků

Kontaktní centrum

Smyslem práce v Kontaktním centru (dále jen KC) je nabízet pomoc lidem, kteří z nejrůznějších důvodů nevyužívají jiný typ pomoci. Služba je poskytována zdarma a může být anonymní. Klienty KC jsou lidé závislí na alkoholu, hazardních hrách či lécích nebo osoby touto závislostí ohrožené (tj. dospělí zneužívající alkohol, osoby pijící nárazově, rizikově, problémově, osoby experimentující s farmaky, osoby experimentující s hazardními hrami, sázkami etc.) a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Cíle, které při spolupráci s klientem sledujeme:

navázání kontaktu s klientem,

podpora klienta ke změně rizikových vzorců chování,

pomoc klientům získat, udržet či posílit motivaci k dalšímu

řešení situace, kterou subjektivně prožívají jako složitou či neřešitelnou

získání dovedností samostatně řešit svoji situaci,

zprostředkování kontaktu na místa pomoci.

Harm reduction

Při spolupráci s klientem plně respektujeme jeho rozhodnutí a potřeby. Přestože při naší práci vždy stojíme na straně abstinence, uvědomujeme si, že mnozí lidé, kteří užívají návykové látky, nejsou vždy v momentě, ve kterém službu Kontaktního centra vyhledají ochotni nebo schopni se užívání návykových látek vzdát. Z tohoto důvodu jsme s některými klienty našich služeb pracovali metodou harm – reduction (snižování rizik při užívání návykových látek.) Uživatelé, kteří projeví zájem (a zároveň se nechtěli v daném momentu úplně užívání návykových látek vzdát), se dozvěděli o

způsobech dopadu abusu alkoholu v nejrůznějších oblastech života – pracovní, rodinné, sociální.

Program harm reduction jsme rozvíjeli též u závislých na hazardních hrách. Hazardní hráči v tomto smyslu využili především dluhové poradenství, poradenství směřující k získání práce a poradenství směřující k mírnění škod vzniklých hazardní hrou v dalších oblastech života – vztahová, oblast bydlení, zdravotní.

Realizace služby

Prostřednictvím sociálního poradenství (poradce byl v osobním kontaktu s uživatelem služby), klientům bylo nabízeno:

Sociální poradenství (pomoc při hledání zaměstnání, ubytování, základní dluhové poradenství, asistence při vyřizování dávek),

Case management koordinace a zprostředkování další pomoci, doprovázení při přechodu mezi službami, asistence při kontaktu s úřady/institucemi, podpora ke změně, emoční podpora),

Psychologické poradenství (pomoc v krizi, práce na motivaci k léčbě, ke změně, doprovázení...)

Prostřednictvím telefonického kontaktu

Poradenská linka našim klientům umožňovala přístup k odborné pomoci při zachování anonymity a to zejména v lokalitách, kde je přístup k pomoci nízký (malá města, domácnosti bez přístupu k internetu apod.)

Prostřednictvím internetového poradenství

V internetové poradně garantujeme odeslání odpovědi tazateli do 10 ti dnů od obdržení dotazu. Poradnu vyhledávali jak lidé mající problémy s alkoholem či hazardní hrou, tak jejich příbuzní a blízcí.

Služby internetového poradenství, také využily osoby hledající pomoc při problémech v oblasti nelegálních návykových látek a při dalších problémech nesouvisejících se závislostí. V těchto případech bylo klientům poskytnuto základní sociální poradenství s kontakty na příslušná místa pomoci.

V roce 2015 jsme zaznamenali vysoký nárůst klientů, kteří potřebovali řešit zaměstnání a dluhovou situaci, zejména osobní bankrot. Vzhledem k tomu, že v KC může být poskytnuto pouze základní sociální poradenství, byl zprostředkován kontakt na instituce zabývající se touto problematikou.

V. adiktologická konference

Z důvodu zkvalitnění práce organizace, předávání informací, možnosti prezentace práce organizací, které se zabývají léčbou závislostí a patologickým hráčstvím pořádala naše organizace v loňském roce již V. adiktologickou konferenci. Adiktologická konference se konala dne 13. 10. 2015 v prostorách Moravské zemské knihovny, Kounicova 65a , Brno, v čase 9-17 hodin.

Téma konference:

Nemocný pacient nebo rovnocenný partner v terapii? S kým vlastně pracujeme/spolupracujeme?

Léčba závislosti v kontextu neziskové organizace, psychiatrické nemocnice a svépomocné skupiny.

Ambulantní doléčování závislosti v souladu se standardy kvality v sociálních službách - zkušenosti, výstupy a reflexe z inspekce.

Aktivní příspěvky:

Mgr. Petra Kašparová, A Kluby ČR o. p. s .

Cesta ke svobodě

PhDr. Ilona Preslová

Děti našich klientů

MUDr. Věra Benešová, PL Jemnice

Léčba antidepresiv u pacientů závislých na alkoholu

Mgr. et Mgr. Helena Rampachová, A.N.O.

Síla a slabost služeb prevence a léčby závislostí – umíme se ozvat ?

prim. MUDr. Jiří Pokora, PN Brno

Systém doléčování závislostí v Psychiatrické nemocnici v Brně - Černovicích

Mgr. Martin Švanda, Ph.D, A Kluby ČR o.p.s

Příběh o hledání nového života v kontextu následné péče

Mgr. Hana Štěpánková, Bc. Veronika Swiederová, P-centrum Olomouc

Skupinová práce s klienty Poradny pro alkoholové a jiné závislosti P-centra Olomouc

Mgr. Kateřina Sklenářová Francová, Centrum Alma o. p. s.

(Ne) Kouření při léčbě závislostí na alkoholu

Jana Ř., Josef P., Břetislav Š., Petr Š., AA

Partneři v uzdravování

15. ročník pěvecké soutěže Slavíci ve školní lavici

Dne 23. 10. 2015 proběhl již patnáctý ročník celostátní pěvecké soutěže „Slavíci ve školní lavici“. Tento projekt je realizován po celou dobu existence organizace A Kluby v rámci preventivních programů. Potenciální zájemci jsou oslořováni skrze školy. Pěveckou soutěž pro děti a mládež organizujeme z důvodu možnosti seberealizace a příležitosti porovnat své schopnosti se schopnostmi vrstevníků v širokém spektru mládeže. Děti se učí být cílevědomé, pracovat na sobě a zároveň spolupracovat s dospělými i vrstevníky. Naučí se vystupovat a komunikovat na veřejnosti, být sebevědomé a vstřícné vůči okolí. Soutěž má preventivní přínos především co se týče sociálně-patologických jevů (vystupovat na veřejnosti atd. Do soutěží se zapojuje širší okruh žáků, rodičů a učitelů, což vytváří netradiční volnočasové aktivity a působí preventivně.

Sešlo se celkem 456 nahrávek. V první kategorii 267 a druhé kategorii 189 nahrávek. Z těchto nahrávek bylo vybráno odbornou porotou 25 finalistů obou kategorií, kteří dne 23. 10. 2015 v Sále Břetislava Bakaly, Brno vystoupili ve finále pěvecké soutěže před odbornou porotou a publikem.

Vítězové pěvecké soutěže:

1. kategorie

1. místo: Nela Žáková, ZŠ Dobrá, okr.Frýdek- Místek
2. místo: Valerie Kaňová, ZŠ Havířov
2. místo: Matyáš Cahák , Lišov

- 3. místo: Eliška Rusková, ZŠ Orlová- Lutyně
- 3. místo: Natália Smutná , HŠ Yamaha, Brno
- 3. místo: Adéla Roztočilová, ZUŠ Beroun

Cena poroty:

Amálie Motošická , Praha

Aneta Stojková, Kolomuty, okr. Mladá Boleslav

2. kategorie

- 1. místo: Kateřina Kolčavová, Gymnázium Brno
- 2. místo: Vilém Cupák, SZUŠ Blansko
- 2. místo: Daniela Nováková, Praha
- 3. místo: Hynek Hradecký, VOŠ, OA a SZŠ Domažlice
- 3. místo: Simona Zástěrová, ZUŠ Humpolec
- 3. místo: Natálie Bagárová, ZŠ Brno

Cena poroty:

Patrik Hradecký, ZŠ Domažlice

Daniela Červenková, ZUŠ Zbraslav

Rádi bychom poděkovali všem spolupracovníkům a spolupracujícím organizacím a psychiatrickým nemocnicím.

Také vyslovujeme svůj dík všem poskytovatelům dotací, sponzorům a přispívatelům, jmenovitě:

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Ministerstvo zdravotnictví ČR

Jihomoravský kraj OSV

Jihomoravská kraj OŠ

Magistrát města Brno OSP

Magistrát města Brna PK

MČ Brno - střed

Lesy ČR s.p.

Vlastimil Chládek, ředitel DSB

Josef Svoboda, kovoobrábění Lažánky

Finanční zpráva za rok 2015

Příjmy za rok 2015	4 467 000	
Z toho:		
Přijaté dotace celkem	3 867 000	
Přijaté příspěvky, dary	352 000	
Tržby z prodeje služeb	248 000	
Výdaje za rok 2015		4 558 000
Z toho:		
Osobní náklady celkem		3 410 000
Spotřebované nákupy celkem		279 000
Služby celkem		793 000
Ostatní náklady celkem		76 000
Výsledek hospodaření		- 91 000